

Prehliadka Ostro sledované filmy vo Varšave je jednou z najväčších prehliadok českých a slovenských filmov 60-tych rokov

V termíne od 18. do 28. októbra 2004 sa vo varšavských kinách Rejs a Kultura koná jedna z najväčších prehliadok českých a slovenských filmov v histórii pod názvom *Ostro sledované filmy* s podtitulom *Český a slovenský film 60-tych rokov*. Prehliadka ponúka 75 filmov, z toho 48 celovečerných a 27 stredometrážnych a krátkych filmov a študentských prác FAMU. Slovenskú kinematografiu na prehliadke zastupuje 20 filmov, z toho 12 celovečerných a 8 krátkych.

Slovenská kinematografia je na prehliadke reprezentovaná dielami najvýznamnejších tvorcov 60-tych rokov minulého storočia. V jej programe sa premietajú filmy 322 (1968) a *Obrazy starého sveta* (1969) Dušana Hanáka, *Zbehovia a pútnici* (1968) a *Vtáčkovia, siroty a blázni* (1969) Juraja Jakubiska, *Slávnosť v botanickej záhrade* (1969) a *L'alie poľné* (1972) Ela Havettu, *Boxer a smrť* (1962) a *Kým sa skončí táto noc* (1965) Petra Solana a *Slnko v sieti* (1962) a *Organ* (1964) Štefana Uhra. Do kolekcie filmov sa dostali aj film *Dialóg 20-40-60* (1968) poľsko-slovensko-českej trojice režisérov Jerzy Skolimowski, Peter Solan, Zbyněk Brynych a celovečerný dokumentárny film *Čas, ktorý žijeme* (1968) o obrodnom procese spoločnosti v Československu roku 1968, na ktorom sa režisérsky podieľali Vladimír Kubenko, Ladislav Kudelka, Jaroslav Pograd, Otakar Krivánek a Ivan Húšťava. Medzi krátkymi dokumentárnymi filmami a študentskými snímkami FAMU sa na varšavskej prehliadke premietajú filmy *Prišiel k nám Old Shatterhand* (1966) a *Omša* (1967) Dušana Hanáka, *Svätá Jana* (1963, FAMU) Ela Havettu, *Fotografovanie obyvateľov domu* (1968, FAMU) a *Šibenica* (1969) Dušana Trančíka a *Voda a práca* (1963) Martina Slivku. Vo výbere je aj strihový dokument z augustových udalostí roku 1968 *Čierne dni* Ladislava Kudelku, Milana Černáka, Štefana Kamenického a Ctibora Kováča a film *Tryzna* (1969) Petra Mihálika, Vláda Kubenka a Dušana Trančíka.

„Nápad zorganizovať tento festival vznikol už pred dvadsiatimi rokmi v diskusnom filmovom klube Kwant,“ hovorí Edward Tobiszewski, prezident diskusného filmového klubu Kwant, ktorý vznikol v roku 1965 a pokračuje, „ale z rôznych príčin, najmä politických, sa ho nepodarilo zrealizovať. Možno je to tak aj lepšie, že k stretnutiu s filmami, ich tvorcami a mladými poľskými divákmi dochádza až teraz, keď sa zmenilo v podstate všetko – od politického zriadenia v našich krajinách až po spôsob „odboru“ filmov. Nezmenilo sa jedno – uznanie dobrému filmu. A náš festival ponúka tie najlepšie filmy.“ Prehliadka *Ostro sledované filmy* by sa ale nemohla uskutočniť bez spolupráce troch národných filmových archívov, a to Filmoteky Narodowej vo Varšave, Národného filmového archivu (NFA) Praha a Slovenského filmového ústavu (SFÚ) Bratislava. Čestný patronát nad festivalom prevzali poľský prezident Aleksander Kwasniewski, bývalý prezident Českej republiky Václav Havel

a veľvyslankyňa Slovenskej republiky v Poľsku Magdaléna Vášáryová. Aleksander Kwasniewski zdôraznil, že v minulých časoch ani najbližšie susedstvo našich krajín nestačilo na to, aby sme mohli vzájomne spoznávať svoju kultúru slovami, že „*filmová vlna pred štyridsiatich rokov sa k mladším generáciám divákov jednoducho nedostala*“. Václav Havel, ktorý na prehliadke 21. októbra 2004 dostal čestný doktorát na Varšavskej univerzite, na adresu prehliadky povedal, že „*teší ma záujem, ktorý trvalo vzbudzuje český film 60-tych rokov a najmä česká nová vlna. Jej tvorcovia sú moji generační druhovia s podobnou životnou skúsenosťou, už preto mi boli vždy blízki. Ale nielen to. Ich prácu som obdivoval. Bola „výmluvná“ tým, ako bola úplne mimo ideológie a celého sveta fráz a múrov. Niečo podobné sme napokon skôr i neskôr obdivovali na filmoch maďarských a poľských. Na český film 60-tych rokov spomínam ako na rozmach skutočnej slobody ducha*.“ Magda Vášáryová dodala, že „*teším sa z tohto festivalu ako veľvyslankyňa Slovenska v Poľsku, ale aj ako Magda Vášáryová, pretože na počiatku dospievania i mňa zachvátil ten oživujúci kultúrny prúd, ktorý ovplyvnil celý môj život*.“

V najbližších dňoch prehliadky sú pripravené aj besedy s režisérmi a tvorcami filmov. V pondelok 25. októbra sa uskutočnia projekcie filmov Dušana Hanáka *Prišiel k nám Old Shatterhad*, *322*, *Omša* a *Obrazy starého sveta*. Po tej poslednej bude nasledovať beseda s režisérom. V stredu 27. októbra do Varšavy pricestuje Juraj Herz, aby diskutoval s divákmi po predstavení svojho filmu *Spalovač mrtvol* a festival sa skončí vo štvrtok 28. októbra projekciou filmu *Klíč k určování trpaslíků aneb Poslední cesta Lemuela Gullivera* o režisérovi českej novej vlny Pavlovi Juráčkovi, spojená s besedou s režisérom filmu Martinom Šulíkom. Beseda s Václavom Havlom sa konala v piatok 22. októbra po uvedení filmu Pavla Juráčka *Každý mladý muž*, v ktorom si zahral epizódnu úlohu. Besedy sa zúčastnili i režisér Krzysztof Zanussi a Juliusz Machulski, režisérka Věra Chytilová a Jan Bernard. Medzi festivalovými hosťami boli už aj režiséri Jiří Menzel a Věra Chytilová, ale aj Petr Forman, ktorý hral vo filme *Ecce Homo Homolka* Jaroslava Papouška. Magda Vášáryová uviedla projekciu filmu *Marketa Lazarová* Františka Vláčila a pricestoval aj Antonín J. Liehm, ktorého preklad knihy *Ostro sledované filmy*, obsahujúcej rozhovory s predstaviteľmi československej novej vlny vyšiel v Poľsku v apríli t.r., stal sa impulzom k zorganizovaniu tohto rovnomeného festivalu a predurčil jeho názov. Za Slovenský filmový ústav (SFÚ) sa prehliadky zúčastnili Peter Dubecký, generálny riaditeľ SFÚ a Miro Ulman, vedúci infocentra SFÚ.

Výber z filmov bude po skončení festivalu putovať ešte do ďalších desiatich poľských miest Lublin, Katowice, Gliwice, Torun, Krakow, Lodž, Wroclaw, Poznaň, Štetín a Gdaňsk a potrvá do 15. decembra 2004.

Viac informácií o prehliadke *Ostro sledované filmy* nájdete na www.dkfkwant.pl/fpsn.